

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 13 gusht 2019
Nr. ref.:RK1410/19

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI në

rastet nr. KI154/17 dhe KIo5/18

Parashtrues

**Basri Deva, Afërdita Deva dhe Shoqëria me Përgjegjësi të Kufizuar
“BARBAS”**

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimit të Gjykatës së Apelit të
Kosovës, AC. nr. 3917/17, të 25 tetorit 2017**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa KI154/17 është dorëzuar nga Basri Deva dhe Afërdita Deva nga Komuna e Gjakovës (në tekstin e mëtejshëm: parashtruesi i parë i kërkesës).

2. Kërkesa K105/18 është dorëzuar nga Shoqëria me Përgjegjësi të Kufizuar "BARBAS", me themeluesin Basri Deva, me seli në Komunën e Gjakovës (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i dytë i kërkesës).
3. Kur Gjykata i referohet bashkërisht parashtruesit të parë dhe të dytë të kërkesës, do t'ju referohet si parashtruesit e kërkesës.

Vendimi i kontestuar

4. Parashtruesit e kërkesës e kontestojnë Aktvendimin [AC. nr. 3917/17] e 25 tetorit 2017 të Gjykatës së Apelit në lidhje me Urdhrin [P. nr. 330/16] e 22 gushtit 2017 të Përmbaaruesit Privat.

Objekti i çështjes

5. Objekt i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së aktvendimit të kontestuar të Gjykatës së Apelit, përmes të cilit pretendohet se janë shkelur të drejtat dhe liritë themelore të parashtruesve të kërkesës të garantuara me nenet 22 [Zbatimi i drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare] dhe 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta) në lidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ) si dhe me nenet 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës.

Baza juridike

6. Kërkesa bazohet në paragrafin 4 të nenit 21 [Parimet e Përgjithshme] dhe paragrafët 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, në nenet 22 [Procedimi i kërkesës] dhe 47 [Kërkesa individuale] të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 32 [Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve] të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).
7. Më 31 maj 2018, Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata), miratoi në seancën administrative plotësim-ndryshimin e Rregullores së punës, e cila u publikua në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës, më 21 qershor 2018 dhe hyri në fuqi 15 (pesëmbëdhjetë) ditë pas publikimit të saj. Rrjedhimisht, gjatë shqyrtimit të kërkesës, Gjykata i referohet dispozitave të rregullores së re në fuqi.

Procedura në Gjykatë

8. Më 15 dhjetor 2017, parashtruesi i parë e dorëzoi kërkesën (K1154/17) në Gjykatë.

9. Më 19 dhjetor 2017, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtaren Gresa Caka-Nimani gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Altay Suroy (kryesues), Arta Rama-Hajrizi dhe Bekim Sejdiu.
10. Më 12 janar 2018, parashtruesi i dytë e dorëzoi kërkesën (KIO5/18) në Gjykatë.
11. Më 31 janar 2018, parashtruesi i parë i kërkesës e dorëzoi në Gjykatë formularin zyrtar të plotësuar të Gjykatës.
12. Më 8 shkurt 2018, duke pasur parasysh faktin se në të dyja kërkesat, bëhet fjalë për procesin e njëjtë gjyqësor, Kryetarja në pajtim me rregullin 37 (1) të Rregullores së punës, urdhëroi bashkimin e kërkesave KI154/17 dhe KIO5/18. Gjyqtari raportues dhe përbërja e Kolegjit shqyrtues, në të dyja rastet, mbetën të njëjta.
13. Më 13 shkurt 2018, Gjykata i njoftoi parashtruesit e kërkesës për bashkimin e kërkesave dhe kërkoi që të dorëzohen dokumente shtesë në Gjykatë.
14. Më 16 qershor 2018, u përfundoi mandati gjyqtarëve: Snezhana Botusharova dhe Almiro Rodrigues. Më 26 qershor 2018, u përfundoi mandati gjyqtarëve: Altay Suroy dhe Ivan Čukalović.
15. Më 9 gusht 2018, Presidenti i Republikës së Kosovës emëroi gjyqtarët e rinj: Bajram Ljatifi, Safet Hoxha, Radomir Laban, Remzije Istrefi-Peci dhe Nexhmi Rexhepi.
16. Më 11 janar 2019, Gjykata u dërgoi parashtruesve të kërkesës shkresën e dytë dhe i njoftoi se brenda afatit prej 7 (shtatë) ditësh nga dita e pranimit të kësaj shkrese duhet të dorëzojnë në Gjykatë dokumentet në vijim: (i) Marrëveshjen mbi huanë [nr. 6278] e 23 korrikut 2004; (ii) Aktvendimin [E. nr. 305/06] e 9 majit 2006 të Gjykatës Komunale në Gjakovë (në tekstin e mëtejme: Gjykata Komunale), si dhe të gjitha vendimet gjyqësore që i kanë paraprirë këtij aktvendimi dhe procedurës ankimore, nëse ka; (iii) Aktvendimin [E. nr. 166/2012] e 5 marsit 2012 të Gjykatës Komunale; dhe (iv) Aktvendimin [In. nr. 330/2004] e 23 korrikut 2017 të Gjykatës Themelore në Gjakovë (në tekstin e mëtejme: Gjykata Themelore).
17. Më 14 janar 2019, duke qenë se katër gjyqtarëve të lartpërmendur u kaloi mandati i tyre si gjyqtarë të Gjykatës, Kryetarja e Gjykatës, në bazë të Ligjit dhe Rregullores së punës, nxori Vendimin KSH. KI154/17 për caktimin e Kolegjit të ri shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Arta Rama-Hajrizi (kryesuese), Bekim Sejdiu dhe Selvete Gërzhaliu-Krasniqi.
18. Më 15 janar 2019, Gjykata e njoftoi Gjykatën e Apelit dhe Përmbaruesin Privat Gj. R. (në tekstin e mëtejme: Përmbaruesi Privat) për regjistrimin e kërkesës.
19. Më 23 janar 2019, Përmbaruesi Privat dorëzoi dokumentacionin shtesë lidhur me këtë kërkesë.

20. Më 25 janar 2019, parashtruesit e kërkesës dorëzuan dokumente të caktuara në Gjykatë.
21. Më 22 korrik 2019, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtares raportuese dhe njëzëri i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

22. Më 23 korrik 2004, parashtruesit e kërkesës lidhën Marrëveshjen [nr. 6278] mbi huanë (në tekstin e mëtejme: Marrëveshja) me "Raiffeisen Bank" në Kosovë (në tekstin e mëtejme: RBK) në vlerë prej 100,000.00 euro. Në të njëjtën ditë, sipas kërkesës së RBK-së, përmes Aktvendimit [In. nr. 268/2004], Gjykata Komunale, lejoi regjistrimin e hipotekës në pasurinë e paluajtshme e cila ishte objekt i Marrëveshjes në fjalë.
23. Në një datë të paspecifikuar, duke u bazuar në (i) Marrëveshjen; dhe (ii) Aktvendimin [In. nr. 268/2004] e 23 korrikut 2004 të Gjykatës Komunale, RBK inicioi në Gjykatën Komunale procedurën përmbartimore kundër parashtruesve të kërkesës për shkak të mospërmbushjes së detyrimeve të tyre, duke kërkuar që të shpallet shitja publike e paluajtshmërisë me qëllim të përmbushjes së detyrimit në shumën prej 78,709.68 euro.
24. Më 9 maj 2006, Gjykata Komunale, përmes Aktvendimit [E. nr. 305/06] e lejoi zbatimin e procedurës përmbartimore përmes shitjes publike të pasurisë së paluajtshme të parashtruesve të kërkesës, në cilësi të debitorëve, në bazë të dokumenteve përmbartimore të lartpërmendura.
25. Më 1 mars 2012, kreditori, përkatësisht RBK, iu drejtua Gjykatës Komunale me kërkesën për tërheqje të propozimit për përmbartim kundër debitorëve, përkatësisht parashtruesve të kërkesës. Gjykata Komunale përmes Aktvendimit [E. nr. 305/06] të 8 marsit 2012 e miratoi këtë propozim dhe e pezulloi procedurën përmbartimore.
26. Megjithatë, më pas, RBK paraqiti në Gjykatën Komunale kërkesën e re për iniciimin e procedurës përmbartimore, duke u bazuar në (i) Marrëveshjen; dhe (ii) Aktvendimin [In. nr. 268/2004] e 23 korrikut 2004 të Gjykatës Komunale, duke kërkuar sërish të shpallet shitja publike e paluajtshmërisë, me qëllim të përmbushjes së detyrimit të debitorëve në shumën prej 78,709.68 euro.
27. Më 5 mars 2012, Gjykata Komunale, përmes Aktvendimit [E. nr. 166/12], e lejoi zbatimin e procedurës së re përmbartimore, përmes shpalljes së shitjes publike të paluajtshmërisë, siç është përcaktuar me Marrëveshje.
28. Më 12 mars 2012, debitorët, përkatësisht, parashtruesit e kërkesës paraqitën kundërshtim përkitazi me aktvendimin e lartcekur.

29. Më 20 maj 2016, Gjykata Themelore, duke vepruar sipas kërkesës së kreditorit, përkatësisht RBK-së, përmes Konkluzionit ia transferoi lëndën përmbartimore Përmbartuesit Privat.
30. Më 23 maj 2016, Përmbartuesi Privat i njoftoi palët në procedurë për vazhdimin e procedurës përmbartimore përmes shitjes publike të paluajtshmërisë, siç është përcaktuar me Marrëveshje.
31. Më 22 korrik 2016, Përmbartuesi Privat nxori Konkluzionin për shitjen e parë publike të paluajtshmërisë dhe e caktoi të njëjtën më 22 gusht 2016. Me kërkesë të kreditorit, përkatësisht RBK-së, shitja e parë publike ishte shtyrë dhe e njëjta u caktua më 9 shtator 2016. Shitja e parë publike nuk u realizua.
32. Më 9 shtator 2016, Përmbartuesi Privat përmes Konkluzionit caktoi shitjen e dytë publike të paluajtshmërisë së përcaktuar me Marrëveshje në vlerën e caktuar të pasurisë së paluajtshme prej 151,600.00 euro.
33. Më 10 tetor 2016, Përmbartuesi Privat, meqë nuk kishte asnjë të interesuar për të blerë paluajtshmërinë, e shpalli ankandin të dështuar.
34. Në të njëjtën datë, Përmbartuesi Privat përmes Konkluzionit caktoi shitjen e tretë publike të paluajtshmërisë së përcaktuar me Marrëveshje në vlerën e caktuar të pasurisë së paluajtshme prej 151,600.00 euro më 11 nëntor 2016.
35. Kreditori, përkatësisht RBK, kërkoi tri herë radhazi, më 7 nëntor 2016, 19 janar 2017 dhe 4 prill 2017, respektivisht, që kjo shitje të mos mbahet sepse sipas arsytimit "*palët të qartësohen lidhur me parcelën 3085/3, e cila është në fazën e ankandëve*". Këto kërkesa ishin miratuar nga Përmbartuesi Privat përmes konkluzioneve përkatëse dhe përmbartimi ishte shtyrë deri më 4 qershor 2017.
36. Më 20 qershor 2017, sipas shkresave të lëndës, Përmbartuesi Privat nxori Konkluzion përmes të cilit caktoi shitjen publike më 21 korrik 2017.
37. Më 21 korrik 2017, pasi që u konstatua se janë plotësuar kushtet procedurale për mbajtjen e shitjes publike dhe pasi u konstatua se nuk ekziston asnjë ofertues tjetër për blerjen e pasurisë së paluajtshme në fjalë, Përmbartuesi Privat përmes Konkluzionit [P. nr. 330/16] konstatoi se janë përmbushur kushtet për pranimin e ofertës së RBK-së në vlerën prej 50,535.00 euro.
38. Më 23 korrik 2017, Gjykata Themelore nxori Aktvendimin [In. nr. 330/2004] e ri për regjistrimin e hipotekës në bazë të Marrëveshjes.
39. Më 22 gusht 2017, Përmbartuesi Privat përmes Urdhrit [P. nr. 330/16] shpalli se pasuria e paluajtshme e cila ishte objekt i Marrëveshjes i është shitur RBK-së për vlerën prej 50,535.00 euro.

40. Në një datë të paspecikuar, kundër Urdhrit të lartcekur, parashtruesit e kërkesës paraqitën ankesë në Gjykatën e Apelit duke pretenduar shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës kontestimore, vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe zbatimit të gabuar të së drejtës materiale.
41. Më 25 tetor 2017, Gjykata e Apelit, përmes Aktvendimit [Ac. nr. 3917/2017], refuzoi si të pabazuar ankesën e debitorëve, përkatësisht, parashtruesve të kërkesës dhe vërtetoi Urdhrin [P. nr. 330/16] e 22 gushtit 2017 të Përmbaaruesit Privat.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

42. Parashtruesit e kërkesës e kontestojnë Aktvendimin [Ac. nr. 3917/2017] e 25 tetorit 2017 të Gjykatës së Apelit në lidhje me Urdhrin [P. nr. 330/16] e 22 gushtit 2017 të Përmbaaruesit Privat, me pretendimin se të njëjtat janë nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të tyre të garantuara me nenet 22 [Zbatimi i drejtpërdrejtë i Marrëveshjeve dhe Instrumenteve Ndërkombëtare], 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm] të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të KEDNJ-së, si dhe me nenet 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës.
43. Përkitazi me shkeljet e pretenduara të nenit 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, parashtruesit e kërkesës pretendojnë se në rastin e tyre është aplikuar ligji i gabueshëm. Sipas pretendimit, në shitjen publike të paluajtshmërisë së tyre janë aplikuar dispozitat e Ligjit nr. 05/L-118 për Ndryshimin dhe Plotësimin e Ligjit nr. 04/L-139 për Procedurën Përmbaarimore (në tekstin e mëtejme: Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e LPP-së), i cili u publikua në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës më 11 maj 2017 dhe hyri në fuqi më 26 maj 2017. Parashtruesit e kërkesës pretendojnë se kërkesat e kreditorit, përkatësisht RBK-së për shtyrjen e shitjes publike ishin të qëllimshme, sepse sipas pretendimit, aplikimi i nenit 22 të Ligjit për Ndryshimin dhe Plotësimin e LPP-së në shitjen publike dhe e cila ishte organizuar vetëm pasi ligji i ri kishte hyrë në fuqi, në vend të nenit 234 të Ligjit nr. 04/L-139 për Procedurën Përmbaarimore (në tekstin e mëtejme: LPP), që ishte i aplikueshëm në kohën kur kishte filluar procedura përmbaarimore, kishte rezultuar në zvogëlimin e pragut të vlerës së shitjes së paluajtshmërisë në dëm të parashtruesve të kërkesës dhe në favor të RBK-së.
44. Parashtruesit e kërkesës më tej pretendojnë se në rrethanat e rastit të tyre është llogaritur gabimisht (i) shuma e detyrimit për shkak të llogaritjes së gabuar të kamatës së aplikueshme; dhe (ii) vlera e paluajtshmërisë së tyre. Parashtruesit e kërkesës në këtë aspekt theksojnë se kërkesa e tyre për caktimin e një ekspertize është refuzuar pa arsyetim nga Përmbaaruesi Privat dhe Gjykata e Apelit, duke rezultuar kështu në shkelje të së drejtës së tyre në vendim të arsyetuar gjyqësor. Në mbështetje të pretendimeve të tyre, parashtruesit e kërkesës i referohen rastit të Gjykatës KI31/17, me parashtrues *Shefqet Berisha*, Aktgjykim i 14 qershorit 2017 (në tekstin e mëtejme: rasti i Gjykatës KI31/17).

45. Për më tepër, parashtruesit e kërkesës gjithashtu pretendojnë se Marrëveshja është në kundërshtim me dispozitat e Ligjit për Marrëdhëniet Detyrimore dhe “*me parimet dhe aktet e Bankës Qendrore të Kosovës*”, posaçërisht përkitazi me kamatën ndëshkuese. Në këtë aspekt, parashtruesit e kërkesës i referohen një numri vendimesh të gjykatave të rregullta, Aktgjykimit [Rev. E. nr. 23/2012] të 1 korrikut 2013 të Gjykatës Supreme; Aktvendimit [Ae. nr. 45/2014] të 10 marsit 2015 të Gjykatës së Apelit; dhe Aktgjykimit [III. C. 163/2015] të 9 marsit 2016 të Gjykatës Themelore në Prishtinë, respektivisht, të cilat i kishin shpallur në kundërshtim me paragrafin 3, të nenit 270 të Ligjit të aplikueshëm për Marrëdhëniet Detyrimore, nenet e marrëveshjeve specifike kreditore që ndërlidhen me kamatën ndëshkuese.
46. Parashtruesit e kërkesës përfundimisht gjithashtu pretendojnë se LPP është në kundërshtim me nenet 22, 31, 46 dhe 54 të Kushtetutës dhe nenin 6 e nenin 1 (Mbrojtja e Pronës) të Protokollit nr. 1 të KEDNJ-së. Parashtruesit e kërkesës në këtë kontekst, specifikisht theksojnë se ligji përkatës është kundërkushtetues sepse i njëjti (i) mundëson shitjen e paluajtshmërisë së debitorit në ankand publik në një të tretën (1/3) e vlerës së përcaktuar; dhe (ii) nuk lejon përdorimin e mjetit të jashtëzakonshëm juridik.
47. Në fund, parashtruesit e kërkesës kërkojnë nga Gjykata të deklarojë kërkesën të pranueshme; dhe të shpall të pavlefshëm Aktvendimin [AC. nr. 3917/17] e 25 tetorit 2017 të Gjykatës së Apelit në lidhje me Urdhrin [P. nr. 330/16] e 22 gushtit 2017 të Përmbaaruesit Privat dhe ta kthejë çështjen në rivendosje në Gjykatën e Apelit.

Dispozitat Relevante Ligjore

LIGJI NR. 04/L-139 PËR PROCEDURËN PËRMBARIMORE

Neni 234 Çmimi i shitjes së paluajtshmërisë

1. Në seancën e parë të ankandit të shitjes paluajtshmëria nuk mund të shitet me çmimin që është më i ulët se 80% (tetëdhjetë përqind) e vlerës së përcaktuar. Ofertat fillestare për seancën e parë, që janë më të vogla se 80% (tetëdhjetë përqind) e vlerës së përcaktuar nuk do të shqyrtohen.
2. Pa pëlqimin e personave të cilët në procedurën përmbarimore e kanë të drejtën që t'i realizojnë kreditë e tyre para kreditorit, paluajtshmëria në seancën e ankandit nuk mund të shitet për çmimin i cili nuk e mbulon as pjesërisht shumën e kredisë së propozuesit të përmbarimit.
3. Në qoftë se paluajtshmëria nuk ka mundur të shitet në seancën e parë, organi përmbaarues do ta caktojë seancën e dytë brenda afatit prej 30 (tridhjetë) ditësh.
4. Organi përmbaarues e cakton seancën e dytë brenda afatit prej 30 (tridhjetë) ditësh edhe kur 3 (tre) ofertuesit më të volitshëm në seancën e parë nuk e kanë paguar çmimin blerës, brenda afateve të caktuara.
5. Në seancën e dytë paluajtshmëria nuk mund të shitet për çmimin që është më i vogël se gjysma e vlerës së përcaktuar me konkluzionin për shitjen. Oferta

fillestare në seancën e dytë nuk mund të jetë më e vogël se gjysma e vlerës së përcaktuar.

6. Në qoftë se paluajtshmëria nuk shitet në seancën e dytë, organi përmbarues e cakton seancën e tretë brenda afatit prej 15 (pesëmbëdhjetë) deri 30 (tridhjetë) ditë. Në këtë seancë, paluajtshmëria nuk mund të shitet me çmim më të vogël se një e treta e vlerës së përcaktuar të paluajtshmërisë.

7. Po që se nuk ekzistojnë persona me të drejtë parablerjeje ligjore, apo kontraktuale, atëherë personi i cili sipas këtij ligji e ka të drejtën e realizimit me prioritet të kredisë së tij nga çmimi i shitjes, e fiton të drejtën e parablerjes së paluajtshmërisë me çmimin e arritur në seancën e tretë.

LIGJI Nr. 05/L-118 PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT Nr. 04/L-139 PËR PROCEDURËN PËRMBARIMORE

Neni 22

Neni 234 i ligjit bazik, riformulohet me tekstin si në vijim:

1. Në seancën e parë të shitjes publike, paluajtshmëria nuk mund të shitet me çmimin që është më i ulët se 50% (pesëdhjetë për qind) e vlerës së përcaktuar me vlerësimin e paluajtshmërisë. Ofertat fillestare në seancën e parë të shitjes publike, të cilat janë më të vogla se 50% (pesëdhjetë për qind) e vlerës së përcaktuar, nuk do të shqyrtohen.

2. Në qoftë se paluajtshmëria nuk ka mundur të shitet në seancën e parë të shitjes publike, organi përmbarues e cakton seancën e dytë të shitjes publike, brenda afatit prej 15 (pesëmbëdhjetë) deri në 30 (tridhjetë) ditë. Në këtë seancë, paluajtshmëria nuk mund të shitet me çmim më të vogël se një e treta (1/3) e vlerës së përcaktuar të paluajtshmërisë.

3. Në qoftë se paluajtshmëria nuk ka mundur të shitet as në ankandin e dytë, atëherë me propozim të kreditorit, organi përmbarues merr vendim që paluajtshmëria t'i dorëzohet kreditorit duke kaluar në pronësi të tij, me ç'rast edhe kërkesa ndaj debitorit konsiderohet si e përmbushur në tërësi.

4. Po që se nuk ekzistojnë persona me të drejtë parablerjeje ligjore, apo kontraktuale, atëherë personi i cili sipas këtij ligji e ka të drejtën e realizimit me prioritet të kredisë së tij nga çmimi i shitjes, e fiton të drejtën e parablerjes së paluajtshmërisë me çmimin e arritur në seancën e dytë.

Pranueshmëria e kërkesës

48. Gjykata së pari shqyrton nëse parashtruesi i kërkesës i ka përmbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara në Kushtetutë dhe të specifikuara më tej në Ligj dhe të përcaktuara me Rregulloren e punës.
49. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafit 4 të nenit 21 [Parimet e Përgjithshme] dhe paragrafëve 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, të cilët përcaktojnë:

Neni 21
[Parimet e Përgjithshme]

“4. Të drejtat dhe liritë themelore të parashikuara në Kushtetutë, vlejnë edhe për personat juridikë, për aq sa janë të zbatueshme”.

Neni 113
[Jurisdiksioni dhe Palët e Autorizuara]

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

[...]

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

50. Në vazhdim, Gjykata gjithashtu i referohet kritereve të pranueshmërisë siç janë të përcaktuara me Ligj. Në lidhje me këtë, Gjykata i referohet neneve 47 [Kërkesa individuale], 48 [Saktësimi i kërkesës] dhe 49 [Afatet] të Ligjit, të cilët përcaktojnë:

Neni 47
[Kërkesa individuale]

“1. Çdo individ ka të drejtë të kërkojë nga Gjykata Kushtetuese mbrojtje juridike në rast se pretendon se të drejtat dhe liritë e tij individuale të garantuara me Kushtetutë janë shkelur nga ndonjë autoritet publik.

2. Individ i mund të ngrejë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

Neni 48
[Saktësimi i kërkesës]

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj”.

Neni 49
[Afatet]

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor...”.

51. Më tej, Gjykata gjithashtu do t'u referohet rregullave relevante të Rregullores së punës, si në vijim:

Rregulli 39
Kriteret e pranueshmërisë

(1) Gjykata mund ta konsiderojë një kërkesë të pranueshme nëse:

(a) kërkesa parashtrohet nga një palë e autorizuar,

(b) janë shteruar të gjitha mjetet efektive të përcaktuara me Ligj kundër aktgjykimit ose vendimit të kontestuar,

(...)

(2) Gjykata mund ta konsiderojë kërkesën të papranueshme, nëse kërkesa është qartazi e pabazuar, sepse parashtuesi nuk dëshmon dhe nuk mbështetë në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij”.

52. Në vijim, Gjykata do të shqyrtojë nëse kërkesa e parashtuesve të kërkesës i plotëson kriteret e lartcekura të pranueshmërisë të përcaktuara me Kushtetutë, Ligj dhe Rregullore të punës.
53. Në këtë aspekt, Gjykata fillimisht rikujton që debitorët, përkatësisht parashtuesit e kërkesës dhe kreditori, përkatësisht RBK, kishin lidhur Marrëveshje për kredi në vlerën prej 100,000 euro. Si rezultat i mospërmbushjes së detyrimeve nga debitori, kreditori kishte kërkuar fillimin e procedurës së përmbarimit për vlerën e mbetur të kredisë, përkatësisht 78,709.68 euro. Gjykata Komunale kishte lejuar përmbarimin dhe lënda ishte transferuar te Përmbaruesi Privat. Ky i fundit, përmes konkluzioneve përkatëse, kishte caktuar ankandet publike për shitjen e palujatshmërisë së përcaktuar me Marrëveshje në vlerën prej 151,600.00 euro. Sipas shkresave të lëndës, palujatshmëria i është shitur RBK-së, në ankandin publik të 21 korrikut 2017, në një të tretën (1/3) e vlerës së përcaktuar të palujatshmërisë, përkatësisht 50,535.00 euro. Si rezultat, Përmbaruesi Privat kishte nxjerrë Urdhër për shitjen e palujatshmërisë. Debitorët, përkatësisht parashtuesit e kërkesës, kishin kontestuar këtë Urdhër në Gjykatën e Apelit, e cila përmes Aktvendimit [Ac. nr. 3917/2017] të 25 tetorit 2017 e kishte refuzuar si të pabazuar ankesën e debitorëve. Në Gjykatë, parashtuesit e kërkesës e kontestojnë këtë të fundit, duke pretenduar, në esencë, se “procedura përmbarimore ishte kundërkushtetuese dhe kundërligjore”.
54. Në këtë aspekt, Gjykata rikujton pretendimet esenciale të parashtuesve të kërkesës duke përfshirë ato sipas të cilave: (i) shitja publike ishte realizuar mbi bazën e ligjit që nuk ishte në fuqi në kohën kur kishte filluar procedura përmbarimore, përkatësisht Ligjit për Ndryshimin dhe Plotësimin e LPP-së, duke rezultuar kështu në rezultat të ndryshëm dhe më të pafavorshëm për parashtuesit e kërkesës, sesa po të ishte zbatuar LPP; (ii) Përmbaruesi Privat kishte refuzuar caktimin e një

eksperti që do të vërtetonte shumën e detyrimit ndaj kreditorit, përkatësisht RBK-së; (iii) Marrëveshja është në kundërshtim me Ligjin për Marrëdhëniet Detyrimore; dhe (iv) LPP është në kundërshtim me Kushtetutën dhe KEDNJ-në.

55. Gjykata thekson së në adresimin e pretendimeve të parashtruesve të kërkesës, do të aplikojë standardet e praktikës gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: GJEDNJ), në harmoni me të cilën, në bazë të nenit 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] të Kushtetutës, është e detyruar të interpretojë të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me Kushtetutë.
 56. Në këtë aspekt, Gjykata fillimisht thekson se praktika e GJEDNJ-së mban se drejtësia e një procedure vlerësohet në bazë të procedurës si tërësi. (Shih Aktgjykimin e GJEDNJ-së të 6 dhjetorit 1988, *Barbera, Messeque dhe Jabardo kundër Spanjës*, paragrafi 68). Rrjedhimisht, gjatë vlerësimit të pretendimeve të parashtruesve të kërkesës, Gjykata gjithashtu do t'i përmbahet këtij parimi. (Shih, në këtë kontekst, rastet e Gjykatës KI104/16, parashtrues *Miodrag Pavić*, Aktgjykim i 4 gushtit 2017, paragrafi 38; dhe rastin KI143/16, parashtrues *Muharrem Blaku* dhe të tjerët, Aktvendim për papranueshmëri, i 13 qershorit 2018, paragrafi 31).
 57. Në vijim, Gjykata do të trajtoj secilin pretendim të parashtruesve të kërkesës veç e veç, duke aplikuar mbi këtë vlerësim standardet dhe praktikën përkatëse gjyqësore të GJEDNJ-së dhe Gjykatës.
- (i) *Sa i përket zbatimit të ligjit të gabuar*
58. Në adresimin e këtij pretendimi, Gjykata rikujton që parashtruesit e kërkesës pretendojnë se procedura përmbarimore është zhvilluar duke u bazuar në LPP-në deri në momentin kur hyri në fuqi Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e LPP-së, përkatësisht më 26 maj 2017, pas të cilës datë në procedurën e tyre përmbarimore, përkatësisht në ankandin publik në të cilën ishte shitur paluajtshmëria e tyre, ishte aplikuar ligji i ri, dhe i cili, sipas pretendimit ishte i pafavorshëm dhe kishte rezultuar në rezultat të ndryshëm dhe arbitrar për parashtruesit e kërkesës.
 59. Në kontekst të pretendimeve për interpretim dhe aplikim qartazi të gabuar dhe arbitrar të ligjit, Gjykata siç ka cekur më lart, do t'i referohet praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së.
 60. Në këtë aspekt, Gjykata fillimisht thekson se si rregull i përgjithshëm, pretendimet për interpretimin e gabuar të ligjit që pretendohet të jetë bërë nga gjykatat e rregullta, kanë të bëjnë me fushën e ligjshmërisë dhe si të tilla, nuk janë në juridiksionin e Gjykatës, dhe për këtë arsye, në parim, Gjykata nuk mund të shqyrtojë ato. (Shih rastin e Gjykatës nr. KI06/17, parashtrues *L.G. dhe pesë të tjerët*, Aktvendim për papranueshmëri, i 25 tetorit 2016, paragrafi 36; dhe rastin KI122/16, parashtrues *Riza Dembogaj*, Aktgjykim i 30 majit 2018, paragrafi 56).

61. Gjkata ka përsëritur vazhdimisht se nuk është detyrë e saj të merret me gabimet e faktit ose të ligjit që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta (*ligjshmëria*), përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (*kushtetutshmëria*). Ajo vetë nuk mund të vlerësojë ligjin që ka bërë që një gjykatë e rregullt të miratojë një vendim në vend të një vendimi tjetër. Nëse do të ishte ndryshe, Gjykata do të vepronte si gjykatë e “*shkallës së katërt*”, që do të rezultonte në tejkalimin e kufijve të vendosur në juridiksionin e saj. Në të vërtetë, është roli i gjykatave të rregullta t’i interpretojnë dhe zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale. (Shih, rastin e GJEDNJ-së, *García Ruiz kundër Spanjës*, Aktgjykim i 21 janarit 1999, paragrafi 28; dhe shih, gjithashtu ndër të tjera, rastet e Gjykatës: KI70/11, parashtrues të kërkesës *Faik Hima, Magbule Hima dhe Besart Hima*, Aktvendim për papranueshmëri, i 16 dhjetorit 2011, paragrafi 29; KIO6/17, parashtrues *L. G. dhe pesë të tjerët*, cituar më lart, paragrafi 37; dhe KI122/16, cituar më lart, paragrafi 57).
62. Ky qëndrim është mbajtur vazhdimisht nga Gjykata, bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, që në mënyrë të qartë thekson se nuk është roli i kësaj Gjykate të rishikojë konkluzionet e gjykatave të rregullta në lidhje me gjendjen faktike dhe zbatimin e të drejtës materiale. (Shih, rastin e GJEDNJ-së, *Pronina kundër Rusisë*, Aktgjykim i 30 qershorit 2005, paragrafi 24; dhe rastet e Gjykatës KIO6/17, parashtrues *L. G. dhe pesë të tjerët*, cituar më lart, paragrafi 38; dhe KI122/16, cituar më lart, paragrafi 58).
63. Gjykata, megjithatë, thekson se praktika gjyqësore e GJEDNJ-së dhe e Gjykatës gjithashtu përcaktojnë rrethana nën të cilat duhet të bëhen përjashtime nga ky qëndrim. GJEDNJ ka theksuar se përderisa autoritet vendore, përkatësisht gjykatat, kanë detyrë primare të zgjedhin problemet rreth interpretimit të legjislacionit, roli i Gjykatës është që të sigurohet apo të verifikojë që efektet e këtij interpretimi të jenë kompatible me KEDNJ-në. (Shih rastin e GJEDNJ-së, *Miragall Escolano dhe të tjerët kundër Spanjës*, Aktgjykim i 25 majit 2000, paragrafët 33-39).
64. Rrjedhimisht, edhe pse roli i Gjykatës është i kufizuar në kuptimin e vlerësimit të interpretimit të ligjit, ajo duhet të sigurohet dhe të ndërmerr masa kur vëren se një gjykatë ka “*aplikuar ligjin në mënyrë qartazi të gabuar*” në një rast specifik dhe i cili mund të ketë rezultuar në “*konkluzione arbitrare*” apo “*qartazi të paarsyeshme*” për parashtruesin e kërkesës. (Shih, në këtë kontekst, rastet e GJEDNJ-së, *Anheuser-Busch Inc. kundër Portugalisë*, Aktgjykim i 11 janarit 2007, paragrafi 83; *Kuznetsov dhe të tjerët kundër Rusisë*, Aktgjykim i 11 janarit 2007, paragrafët 70-74 dhe 84; *Păduraru kundër Rumanisë*, Aktgjykim i 1 dhjetorit 2005, paragrafi 98; *Sovtransavto Holding kundër Ukrainës*, Aktgjykim i 25 korrikut 2002, paragrafët 79, 97 dhe 98; *Beyeler kundër Italisë*, Aktgjykim i 5 janarit 2005, paragrafi 108; dhe shih gjithashtu, rastet e Gjykatës KIO6/17, parashtrues *L. G. dhe pesë të tjerët*, cituar më lart, paragrafi 40; dhe KI122/16, cituar më lart, paragrafi 59).

65. Bazuar në parimet e elaboruara më lart, Gjykata fillimisht do të vlerësojë nëse në rrethanat e rastit konkret, ligji është aplikuar dhe interpretuar në mënyrë qartazi të gabuar dhe arbitrare dhe nëse ky interpretim ka rezultuar në “*konkluzione arbitrare*” apo “*qartazi të paarsyeshme*” për parashtruesit e kërkesës.
66. Në këtë aspekt, Gjykata rikujton që Përmbaruesi Privat kishte caktuar tri shitje publike, përmes konkluzioneve të 22 korrikut 2016, 9 shtatorit 2016 dhe 10 tetorit 2016, respektivisht. Dy shitjet e para publike nuk ishin realizuar, ndërsa e treta, ishte shtyrë tri herë me kërkesë të kreditorit. Përmes Konkluzionit të 20 qershorit 2017, e njëjta ishte caktuar dhe ishte mbajtur më 21 korrik 2017, me ç’rast paluajtshmëria e debitorit ishte blerë nga kreditori, përkatësisht RBK, në një të tretën (1/3) e vlerës së saj.
67. Gjykata gjithashtu vëren se pas nxjerrjes së Konkluzionit për shitjen e tretë publike të 10 tetorit 2016 dhe para Konkluzionit të 20 qershorit 2017 i cili kishte rezultuar në realizimin e shitjes publike, kishte hyrë në fuqi Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e LPP-së. Ky i fundit, ndryshoi procedurën përkitazi me shitjet publike, ndër të tjera, duke ndryshuar dhe zvogëluar (i) vlerat minimale për shitjen e paluajtshmërisë nëpër shitje publike; dhe (ii) numrin e shitjeve publike nga tri në dy.
68. Më specifikisht, neni 234 i LPP-së u ndryshua përmes nenit 22 të Ligjit për Ndryshimin dhe Plotësimin e tij, duke rezultuar në zvogëlimin e pragut për çmimin e shitjes në ankandet publike si në vijim (i) në ankandin e parë, sipas të parit, paluajtshmëria nuk mund të shitet me çmimin që është më i ulët se 80 (tetëdhjetë) për qind e vlerës së përcaktuar; ndërsa sipas të dytit, paluajtshmëria nuk mund të shitet me çmimin që është më i ulët se 50 (pesëdhjetë) për qind e vlerës së përcaktuar; (ii) në ankandin e dytë, sipas të parit, paluajtshmëria nuk mund të shitet për çmimin që është më i vogël se gjysma e vlerës (1/2) së përcaktuar me konkluzionin për shitjen; ndërsa sipas të dytit, paluajtshmëria nuk mund të shitet me çmim më të vogël se një e treta (1/3) e vlerës së përcaktuar. Ndërsa në ankandin e tretë, sipas të parit, paluajtshmëria nuk mund të shitet me çmim më të vogël se një e treta (1/3) e vlerës së përcaktuar të paluajtshmërisë, ndërsa sipas të dytit, ankandi i tretë nuk mbahet por me propozim të kreditorit, organi përmbarues merr vendim që paluajtshmëria t’i dorëzohet kreditorit duke kaluar në pronësi të tij.
69. Gjykata rikujton se parashtruesit e kërkesës pretendojnë se, duke marrë parasysh që para organizimit të shitjes publike në të cilin është shitur paluajtshmëria e tyre, hyri në fuqi Ligji për Ndryshimin dhe Plotësimin e LPP-së, në këtë shitje publike u aplikuan dispozitat e Ligjit të ri, që nuk ishin në fuqi në kohën kur filloi procedura përmbarimore kundër parashtruesve të kërkesës, dhe se i njëjti ishte më i dëmshëm për debitorët, përkatësisht parashtruesit e kërkesës dhe rrjedhimisht më i favorshëm për kreditorin, përkatësisht RBK-në. Kjo sepse, sipas parashtruesve të kërkesës, nëse do të aplikohesh ligji në fuqi në kohën kur kishte filluar procedura përmbarimore, përkatësisht LPP, në shitjen e dytë publike, paluajtshmëria nuk do të mund të shitej në vlerë më të ulët se gjysma (1/2) e vlerës së përcaktuar të

paluajtshmërisë; ndërsa me dispozitat e Ligjit të ri, paluajtshmëria mund të shitej në një të tretën (1/3) e vlerës së përcaktuar të paluajtshmërisë.

70. Në këtë aspekt, Gjykata fillimisht vëren se edhe Urdhri [P. nr. 330/16] i 22 gushtit 2017 i Përmbaruesit Privat e edhe Aktvendimi [Ac. nr. 3917/2017] i 25 tetorit 2017 së Gjykatës së Apelit i referohen vetëm dispozitave të LPP-së dhe jo të Ligjit për Ndryshimin dhe Plotësimin e tij. Megjithatë, paqartësia në lidhje me ligjin e aplikueshëm në rrethanat e rastit konkret ndërlidhet me faktin që Urdhri i lartcekur i Përmbaruesit Privat i referohet shitjes publike në të cilën u shit paluajtshmëria e debitorit, si shitje e dytë publike, përkundër faktit që (i) shitja e dytë publike e caktuar përmes Konkluzionit të 9 shtatorit 2016 ishte shpallur e dështuar; dhe (ii) shitja e tretë publike e përcaktuar përmes Konkluzionit të 10 tetorit 2016 ishte caktuar dhe e njëjta ishte shtyrë tri herë më kërkesë të kreditorit.

71. Gjykata në këtë aspekt rikujton arsyetimin e Urdhrit [P. nr. 330/16] të 22 gushtit 2017 të Përmbaruesit Privat, i cili ndër të tjera, mban:

“Në ankandin për shitjen e dytë publike të mbajtur më dt. 10.10.2016, pasi që u konstatua se nuk kishte asnjë të interesuar për blerjen e paluajtshmërisë ankandi u shpall i dështuar, u caktua ankandi për shitjen e tretë publike për dt. 11.11.2016, mirëpo i njëjti ankand nuk është mbajtur pasi që kreditori përmes adresës elektronike të dt. 07.11.2016 ka kërkuar që ky ankand të shtyhet në afat prej 2 muajve, përkatësisht deri me dt. 07.01.2017 në mënyrë që të sqarohet çështja e hipotekës lidhur me parcelën nr. 3085/3, i njëjti ankand për të njëjtën çështje, sipas kërkesës së kreditorit është shtyrë edhe dy herë deri me dt. 20.03.2017 si dhe deri me dt. 04.06.2017.

Sipas emailit të dt. 19.06.2017 nga ana e kreditorit, pas shqyrtimit të parcelës në fjalë e cila është hipotekë në këtë lëndë dhe pas takimeve me debitorët, të cilët deri më tani nuk kanë arritur ndonjë marrëveshje për pagesën e borxhit, sipas kërkesës së kreditorit, Përmbaruesi ka nxjerrë konkluzion me dt. 20.06.2017 dhe ka caktuar ankandin për shitjen e dytë publike me dt. 21.07.2017.

Megenëse në ankandin për shitjen e dytë publike të paluajtshmërisë, kreditori shfrytëzoi të drejtën ligjore për të qenë blerës, Përmbaruesi ka pranuar që paluajtshmëria lëndore t'i shitet kreditorit dhe pas përfundimit të ankandit publik, është nxjerrë konkluzioni i dt. 21.07.2017, me të cilin paluajtshmëria lëndore i është shitur ofertuesit, këtu kreditorit për çmimin prej 50,353.00 euro”.

72. Gjykata vëren që arsyetimi i Urdhrit të Përmbaruesit i referohet si shitje e dytë publike shitjes në të cilën u shit paluajtshmëria, megjithatë, në të njëjtin dokument, sqarohet se në fakt, shitja e dytë publike e caktuar përmes Konkluzionit të 9 shtatorit 2016, kishte dështuar, dhe se ishte shitja e tretë publike ajo në të cilën u shit paluajtshmëria e debitorit. Në këtë aspekt, ky Urdhër, mban:

“Në ankandin për shitjen e dytë publike të mbajtur me dt. 10.10.2016, pasi që u konstatua se nuk kishte asnjë të interesuar për blerjen e paluajtshmërisë ankandi u shpall i dështuar, u caktua ankandi për shitjen e tretë publike për dt. 11.11.2016, mirëpo i njëjti ankand nuk është mbajtur pasi që kreditori përmes adresës elektronike të dt. 07.11.2016 ka kërkuar që ky ankand të shtyhet në afat prej 2 muajve, përkatësisht deri me dt. 07.01.2017 në mënyrë që të sqarohet çështja e hipotekës lidhur me parcelen:1085/3, i njëjti ankand për të njëjtën çështje, sipas kërkesës së kreditorit është shtyrë edhe dy herë deri me dt. 20.03.2017 si dhe deri me dt. 04.06.2017.

Sipas e-mailit të dt. 19.06.2017 nga ana e kreditorit, pas shqyrtimit të parcelës në fjalë e cila është hipotekë në këtë lëndë dhe pas takimeve me debitorët, të cilët deri më tani nuk kanë arritur ndonjë marrëveshje për pagesën e borxhit, sipas kërkesës së kreditorit, Përmbaruesi ka nxjerrë konkluzion me dt. 20.06.2017 dhe ka caktuar ankandin për shitjen e dytë publike me dt. 21.07.2017”.

73. Rrjedhimisht, Gjykata thekson që përkundër faktit që Urdhri [P. nr. 330/16] i 22 gushtit 2017 i Përmbaruesit Privat i referohet shitjes së dytë publike, e cila bazuar në LPP përcakton se paluajtshmëria nuk mund të shitet nën gjysmën ($\frac{1}{2}$) e vlerës së saj, ashtu siç pretendon parashtruesi i kërkesës, nga shkresat e lëndës dhe procedura përmbarimore në rrethanat e rastit konkret në tërësi, rezulton se në fakt, shitja e paluajtshmërisë është bërë në shitjen e tretë publike, në të cilën bazuar në LPP, paluajtshmëria nuk mund të shitet nën një të tretën ($\frac{1}{3}$) e vlerës të saj, aq sa edhe është shitur paluajtshmëria e debitorëve, përkatësisht parashtruesve të kërkesës. Kjo sepse, siç është cekur më lart, sipas shkresave të lëndës, shitja e dytë publike e përcaktuar përmes Konkluzionit të 9 shtatorit 2016, është shpallur e dështuar, dhe është shitja e tretë publike e cila ishte caktuar përmes Konkluzionit të 10 tetorit 2016 dhe, e cila ishte shtyrë disa herë për t'u realizuar përfundimisht më 21 korrik 2017.
74. Një konstatim i tillë mbështetet edhe nga arsyetimi i Aktvendimit [Ac. nr. 3917/17] të 25 tetorit 2017 i Gjykatës së Apelit, i cili ndër të tjera, sqaron:

“Përmbaruesi privat ka caktuar ankandin e parë dhe të dytë publik për shitjen e paluajtshmërisë ku nuk është paraqitur asnjë ofertues, në ankandin e tretë publik të datës 21.07.2017, si ofertues i vetëm dhe më i favorshëm është shpallur kreditori “Raiffeisen Bank”.

“Duke marrë parasysh se në rastin konkret kemi të bëjmë me propozim për ekzekutim, në bazë të dokumentit përmbarues, gjykata e shkallës së parë ka lejuar përmbarimin në bazë Aktvendimit për regjistrimin e hipotekës In.nr.330/2004 të datës 23.07.2017, të Gjykatës Komunale në Gjakovë, si dhe marrëveshjes mbi huanë Nr.6278 të datës 23.07.2004, duke u bazuar në nenin 22 paragrafi I, pika 1.7 të LPP-së. Nga kjo rezulton se përmbaruesi privat ka vepruar drejtë, kur ka zhvilluar procedurën për shitjen publike të paluajtshmërisë dhe ka caktuar si blerës këtu kreditorin “Raiffeisen Bank”.

75. Gjykata, rrjedhimisht, vëren se në rrethanat e rastit konkret, në shitjen publike në të cilën ishte shitur paluajtshmëria e debitorit, (i) është aplikuar neni 234 i LPP-së dhe jo neni 22 i Ligjit për Ndryshimin dhe Plotësimin e LPP-së, siç pretendon parashtruesi i kërkesës; dhe (ii) paluajtshmëria e parashtruesit të kërkesës është shitur në shitjen e tretë publike, në një të tretën (1/3) e vlerës së saj, siç është përcaktuar me LPP.
76. Rrjedhimisht, bazuar në si më sipër dhe duke marrë parasysh pretendimin e ngritur nga parashtruesit e kërkesës dhe faktet e paraqitura nga ata, Gjykata duke u mbështetur edhe në standardet e vendosura në praktikën e vet gjyqësore në raste të ngjashme dhe praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, konstaton që pretendimet e parashtruesve të kërkesës janë qartazi të pabazuara në baza kushtetuese, sepse në rrethanat e rastit konkret (i) ligji nuk është aplikuar në mënyrë qartazi të gabuar dhe arbitrare dhe se rrjedhimisht, (ii) aplikimi dhe interpretimi i tij nuk ka rezultuar në *“konkluzione arbitrare”* apo *“qartazi të paarsyeshme”* për parashtruesit e kërkesës.
77. Prandaj, pretendimet e parashtruesve të kërkesës për aplikimin e ligjit të gabuar në rrethanat e rastit të tij, janë qartazi të pabazuara në baza kushtetuese, siç është përcaktuar përmes paragrafit 2 të rregullit 39 të Rregullores së punës.
- (ii) *Sa i përket refuzimit të caktimit të ekspertit të kërkuar*
78. Gjykata rikujton që Marrëveshja për kredinë është nënshkruar në vlerën prej 100,000 euro. Sipas shkresave të lëndës rezulton se në kohën e fillimit të përmbarimit, detyrimet e mbetura ndaj RBK-së, përfshirë kamatën, kanë pasur vlerën e 78,709.68 euro, ndërsa parashtruesi i kërkesës pretendon se ky detyrim në fakt ishte 33,414.06 euro. Për më tepër, për sa i përket vlerës së paluajtshmërisë, parashtruesit e kërkesës pretendojnë se vlera e paluajtshmërisë në ndërkohë kishte ndryshuar dhe duhet të vlerësohet në shumën prej 300,000 euro, dhe jo në vlerën e përcaktuar sipas Marrëveshjes fillimisht, përkatësisht në vlerën prej 151,600.00 euro.
79. Sipas shkresave të lëndës rezulton se çështja e angazhimit edhe të një ekspertize ishte ngritur në seancën për shitjen publike të 9 shtatorit 2016, ku sipas Urdhrit [P. nr. 330/16] të 22 gushtit 2017 të Përmbaruesit Privat, kërkesa e parashtruesve të kërkesës ishte trajtuar dhe refuzuar.
80. Në këtë kontekst, Urdhri i Përmbaruesit Privat, përmban sqarimin si në vijim:
- “Nga parashtresa e debitorëve e dorëzuar në këtë zyrë përmbarimore me dt. 23.08.2016 është kërkuar që lidhur me këtë lëndë të caktohen ekspert për lartësinë e borxhit si dhe caktimi e vlerës së pasurisë së hipotekuar.*
- Në seancën për shitjen publike të mbajtur me dt. 09.09.2016, i autorizuari i kreditorit i kundërshton në tërësi propozimet e debitorëve pasi që kreditori si*

institucion financiar ka staf të mjaftueshëm për llogaritjen e shumës së kërkesës po ashtu pretendimet se vlera e paluajtshmërisë ka ndryshime nuk qëndron dhe nuk është bazë e mjaftueshme për caktimin e ekspertit për vlerësim, pasi që vlera e paluajtshmërive është e caktuar me marrëveshje në mes të palëve me rastin e lejimit të kredisë, andaj i kundërshton të gjitha kërkesat e debitorëve nga kjo parashtresë, për arsye se janë qëllim për zvarritjen e lëndës, andaj kërkon nga Përmbaruesi që të vazhdohet me mbajtjen e ankandit të dytë, njëkohësisht u caktua ankandi për shitjen e dytë për dt. 10.10.2016”.

81. Për më tepër, këtë çështje e kishte trajtuar edhe Gjykata e Apelit, e cila në këtë kontekst, përmes Aktvendimit [AC. nr. 3917/17] të 25 tetorit 2017 të Gjykatës së Apelit, kishte mbajtur:

“Gjykata e Apelit vlerëson se është i pabazuar pretendimi ankimor i debitorëve se vlera e borxhit të papaguar është 33.414.04 euro, e jo siç pretendohet në konkluzion, për faktin se debitorët tek organi përmbarues nuk kanë bashkëngjitur asnjë provë si dëshmi që do të vërtetonte se borxhi është ashtu siç pretendohet. Pretendimet tjera ankimore të cilat konsistojnë ndaj Urdhrit për shitjen e paluajtshmërisë, gjykata e shkallës së dytë konsideron se këto pretendimet ankimore janë të pabazuara ngase nuk kemi të bëjmë me shkelje thelbësore të dispozitave të Ligjit të Procedurës Kontestimore, të cilat shkelje kjo gjykatë i vështron sipas detyrës zyrtare në kuptim të nenit 194, të LPK-së, dhe as të Ligjit të Procedurës Përmbarimore, andaj, organi përmbarues drejtë ka vepruar kur ka mbajtur ankandet dhe ka shitur paluajtshmërinë e debitorëve konform dispozitave të LPP-së”.

82. Pretendimet e parashtruesve të kërkesës përkitazi me mungesën e arsytimit të vendimeve të kontestuar në lidhje me refuzimin e ekspertizës së propozuar, Gjykata do t'i shqyrtojë bazuar në praktikën e saj tashmë të konsoliduar sa i përket të drejtës për një vendim të arsyetuar gjyqësor të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së. Kjo praktikë është ndërtuar duke u bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, përfshirë por duke mos u kufizuar në rastet *Hadjianastassiou kundër Greqisë*, Aktgjykim i 16 dhjetorit 1992; *Van de Hurk kundër Holandës*, Aktgjykim i 19 prillit 1994; *Hiro Balani kundër Spanjës*, Aktgjykim i 9 dhjetorit 1994; *Higgins dhe të tjerët kundër Francës*, Aktgjykimi i 19 shkurtit 1998; *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, Aktgjykimi i 21 janarit 1999; *Hirvisaari kundër Finlandës*, i 27 shtatorit 2001; *Suominen kundër Finlandës*, Aktgjykim i 1 korrikut 2003; *Buzescu kundër Rumanisë*, Aktgjykim i 24 majit 2005; *Pronina kundër Ukrainës*, Aktgjykim i 18 korrikut 2006; dhe *Tatishvili kundër Rusisë*, Aktgjykimi i 22 shkurtit 2007. Për më tepër, parimet themelore sa i përket të drejtës për një vendim të arsyetuar gjyqësor janë elaboruar po ashtu në rastet e kësaj Gjykate, duke përfshirë por duke mos u kufizuar në KI72/12, *Veton Berisha dhe Ilfete Haziri*, Aktgjykimi i 17 dhjetorit 2012; KI22/16, *Naser Husaj*, Aktgjykim i 9 qershorit 2017; KI97/16, parashtrues *“IKK Classic”*, Aktgjykim i 9 janarit 2018; dhe KI143/16, *Muharrem Blaku dhe të tjerët*, Aktvendim për papranueshmëri, i 13 qershorit 2018.

83. Sipas kësaj praktike, në parim GJEDNJ dhe Gjykata theksojnë se e drejta për një proces të rregullt gjyqësor përfshin të drejtën për një vendim të arsyetuar dhe se gjykatat duhet *“të tregojnë me qartësi të mjaftueshme arsytet në të cilat ata bazuan vendimin e tyre”*. Megjithatë, ky detyrim i gjykatave nuk mund të kuptohet si kërkesë për një përgjigje të hollësishme në çdo argument. Shkalla në të cilën zbatohet obligimi për të dhënë arsye mund të ndryshojë varësisht nga natyra e vendimit dhe duhet të përcaktohet në dritën e rrethanave të rastit. Janë argumentet thelbësore të parashtruesve të kërkesës që duhet të adresohen dhe arsyet e dhëna duhet të jenë të bazuara në ligjin e aplikueshëm.
84. Në rrethanat e rastit konkret, Urdhri i Përmbaruesit dhe Aktvendimi i Gjykatës së Apelit, i referohen (i) vlerës së kredisë të përcaktuar me Marrëveshje; (ii) faktit se vlera e paluajtshmërisë nuk kishte ndryshuar dhe se e njëjta ishte caktuar me Marrëveshjen fillestare; dhe (iii) mungesës së dëshmimeve që do të vërtetonin një vlerë tjetër të detyrimit apo edhe të paluajtshmërisë.
85. Rrjedhimisht, Gjykata konsideron se Urdhri i kontestuar i Përmbaruesit Privat dhe Aktvendimi i kontestuar i Gjykatës së Apelit kanë adresuar pretendimet thelbësore të parashtruesve të kërkesës në kuptimin e garancive procedurale përkitazi me të drejtën në vendim të arsyetuar gjyqësor e të mishëruar në nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së dhe janë *“mjaftueshëm të arsyetuara”*. Koncepti i *“mjaftueshmërisë së arsytimit”* edhe në rastet kur e dëshirueshme do të mund të ishte një arsyetim më i gjerë dhe më i detajuar, është koncept i zhvilluar dhe i përdorur edhe nga vetë GJEDNJ. (Shih, në këtë kontekst rastin e GJEDNJ-së, *Merabishvili kundër Gjeorgjisë*, Aktgjykimi i Dhomës së Madhe i 28 nëntorit 2017, paragrafi 227).
86. Gjykata gjithashtu vëren se, parashtruesit e kërkesës në mbështetje të pretendimit të tyre për refuzimin e kërkesës për caktimin e një eksperti dhe mosarsyetimit të këtij refuzimi, i referohen rastit të Gjykatës KI31/17. Megjithatë, përveç faktit që parashtruesit e kërkesës kanë cukur dhe kanë cituar këtë vendim, ata nuk kanë elaboruar lidhshmërinë e tij, faktike dhe juridike, me rrethanat e rastit konkret. Gjykata thekson që arsyetimet e vendimeve tjera gjyqësore duhet të interpretohen në kontekstin dhe në dritën e rrethanave faktike në të cilat janë nxjerrë. (Shih, në këtë kontekst, Aktgjykimin në rastin KI48/18 të 4 shkurtit 2019, me parashtrues *Arban Abrashi dhe Lidhja Demokratike e Kosovës* (LDK), paragrafi 275; dhe rastin KI119/17, parashtrues *Gentian Rexhepi*, Aktvendim për papranueshmëri, i 3 majit 2019, paragrafi 80).
87. Gjykata megjithatë vëren që rrethanat e rastit të cilit i referohen parashtruesit e kërkesës, përkatësisht rastit KI31/17, nuk përkojnë me rrethanat e tyre, sepse në këtë rast, Gjykata kishte gjetur shkelje të së drejtës në gjykimin të drejtë dhe të paanshëm si rezultat i shkeljes së parimit të barazisë së armëve dhe vendimit të arsyetuar gjyqësor e që ndërlidhej me (i) refuzimin për dëgjimin e një dëshmitari dhe më me rëndësi, (ii) me identitetin dhe legjitimitetin e palës kundërshtare.

88. Rrjedhimisht, bazuar në si më sipër dhe duke marrë parasysh pretendimin e ngritur nga parashtruesit e kërkesës dhe faktet e paraqitura nga ata, Gjykata duke u mbështetur edhe në standardet e vendosura në praktikën e vet gjyqësore në raste të ngjashme dhe praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, konstaton që parashtruesit e kërkesës nuk dëshmojnë dhe nuk kanë mbështetur mjaftueshëm pretendimin e tyre për shkelje të të drejtave dhe lirive të tyre sa i përket vendimit të arsyetuar gjyqësor të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.

89. Prandaj, pretendimet e parashtruesit të kërkesës për mungesë të vendimit të arsyetuar gjyqësor, janë qartazi të pabazuara në baza kushtetuese, siç është përcaktuar përmes paragrafit 2 të rregullit 39 të Rregullores së punës.

(iii) *Sa i përket Marrëveshjes së kundërligjshme*

90. Sa i përket pretendimit të tretë, përkatësisht kundërligjshmërisë së Marrëveshjes kreditore, Gjykata vëren që nga shkresat e lëndës, nuk rezulton që parashtruesi i kërkesës të ketë ngritur këtë pretendim në procedurat para gjykatave të rregullta. Për dallim nga rastet të cilave parashtruesit e kërkesës iu referohen në mbështetje të pretendimit të tyre, Aktgjykimit [Rev. E. nr. 23/2012] të 1 korrikut 2013 të Gjykatës Supreme; Aktvendimit [Ae. nr. 45/2014] të 10 marsit 2015 të Gjykatës së Apelit; dhe Aktgjykimit [III. C. 163/2015] të 9 marsit 2016 të Gjykatës Themelore në Prishtinë, paditësit në të gjitha rastet tjera, përgjatë procedurave në gjykatat e rregullta kishin kontestuar ligjshmërinë e nenit 4 të Kontratave Kreditore përkitazi me kamatat ndëshkuese dhe i njëjti nga gjykatat përkatëse ishte shpallur në kundërshtim me paragrafin 3 të nenit 270 të Ligjit të aplikueshëm për Marrëdhëniet Detyrimore.

91. Ky nuk rezulton të jetë rasti nga shkresat e lëndës në rastin e parashtruesve të kërkesës dhe rrjedhimisht, në një kontekst të tillë, Gjykata i referohet praktikës të saj gjyqësore dhe asaj të GJENDJ-së, sa i përket kriterit për shterjen e mjeteve juridike në kuptimin substancial.

92. Gjykata fillimisht thekson se, përderisa në kontekstin e makinerisë për mbrojtjen e të drejtave të njeriut, rregulli për shterimin e mjeteve juridike duhet të aplikohet me një shkallë fleksibiliteti dhe pa ndonjë formalizëm të tepruar, ky rregull zakonisht kërkon që ankesat e pretendimet që synohen të ngrihen më vonë në proces gjyqësor, duhet të jenë ngritur edhe para gjykatave të rregullta, të paktën në substancë dhe në respektim të kushteve formale dhe afateve të përcaktuara përmes ligjit të aplikueshëm. (Shih, rastin e GJEDNJ-së, *Jane Nicklinson kundër Mbretërisë së Bashkuar* dhe *Paul Lamb kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Aktgjykim i 16 korrikut 2015, paragrafi 89 dhe referencat e përfshira aty; dhe shih gjithashtu rastin e Gjykatës, KI119/17, parashtrues *Gentian Rexhepi*, cituar më lart, paragrafi 71).

93. Edhe më specifikisht, GJEDNJ mban qëndrimin se, për aq sa ekziston një mjet juridik që ua mundëson gjykatave të rregullta të adresojnë, të paktën në substancë, argumentin për shkelje të një të drejte, atëherë ai mjet juridik duhet të shfrytëzohet.

Nëse ankesa e paraqitur në Gjykatë nuk është ngritur, qoftë në mënyrë eksplicite apo në substancë, pranë gjykatave të rregullta kur ka mundur të ngrihet gjatë ushtrimit të një mjeti juridik në dispozicion të parashtruesit të kërkesës, atëherë gjykatave të rregullta u është mohuar mundësia e adresimit të çështjes, mundësi të cilën rregulli për shterimin e mjeteve juridike synon ta ofrojë. (Shih, rastin e GJEDNJ-së, *Jane Nicklinson kundër Mbretërisë së Bashkuar dhe Paul Lamb kundër Mbretërisë së Bashkuar*, cituar më lart, paragrafi 90 dhe referencat e përfshira aty; dhe shih gjithashtu rastin e Gjykatës, KI119/17, cituar më lart, paragrafin 72).

94. Rrjedhimisht, Gjykata thekson se shterimi i mjeteve juridike ngërthen në vete dy elemente: (i) atë të shterimit në kuptimin formal-procedural, që nënkupton mundësinë e përdorimit të mjetit juridik, kundër një akti të një autoriteti publik, në një instancë më të lartë me juridiksion të plotë; dhe (ii) shterimin e mjetit në kuptimin substancial, që nënkupton raportimin e shkeljeve kushtetuese në “*substancë*” para gjykatave të rregullta në mënyrë që këto të fundit të kenë mundësinë e parandalimit dhe të korrigjimit të shkeljes së të drejtave të njeriut të mbrojtura me Kushtetutë dhe KEDNJ. Gjykata i konsideron si të shterura mjetet juridike vetëm atëherë kur parashtruesit e kërkesës, në pajtueshmëri me ligjet në fuqi, i kanë shfrytëzuar ato, në të dyja kuptimet. (Shih po ashtu, rastin e Gjykatës, KI71/18, *parashtrues Kamer Borovci, Mustafë Borovci dhe Avdulla Bajra*, Aktvendim për papranueshmëri, i 21 nëntorit 2018, paragrafit 57; dhe rastin KI119/17, cituar më lart, paragrafin 73).
95. Marrë parasysh këto parime dhe në rrethana në të cilat, sipas shkresave të lëndës rezulton se këto pretendime specifike të parashtruesve të kërkesës janë ngritur për herë të parë para Gjykatës, ajo konkludon që parashtruesit e kërkesës nuk u kanë dhënë mundësinë gjykatave të rregullta, përfshirë Gjykatën e Apelit, të adresojnë këto pretendime dhe me atë rast, të parandalojnë shkeljet e pretenduara që parashtruesit e kërkesës i ngrisin drejtpërdrejt pranë kësaj Gjykate, pa i shteruar mjetet juridike në kuptimin e tyre substancial. (Shih, *mutatis mutandis*, rastin e Gjykatës, KI118/15, *parashtrues Dragiša Stojković*, Aktvendim për papranueshmëri, i 12 prillit 2016, paragrafët 30-39; dhe rastin KI119/17, cituar më lart, paragrafi 74).
96. Si rrjedhojë, për sa i përket këtij pretendimi të parashtruesve të kërkesës, Gjykata konstaton se ai duhet të refuzohet si i papranueshëm në baza procedurale për shkak të mosshterimit substancial të të gjitha mjeteve juridike siç kërkohet me paragrafin 7 të nenit 113 të Kushtetutës, paragrafin 2 të nenit 47 të Ligjit dhe pikën (b) të paragrafit (1) të rregullit 39 të Rregullores së punës. (Shih, rastin e Gjykatës KI119/17, cituar më lart, paragrafin 75).

(iv) *Sa i përket ligjit kundërkushtetues*

97. Në fund, dhe sa i përket pretendimit të katërt të parashtruesve të kërkesës, përkatësisht pretendimit se LPP është në kundërshtim me Kushtetutën, Gjykata rikujton nënparagrafin 1 të paragrafit 2 të nenit 113 të Kushtetutës, sipas të cilit

Kushtetuta ka përcaktuar palët e autorizuar që mund të kontestojnë kushtetutshmërinë e një ligji, Kuvendin e Republikës së Kosovës, Presidentin e Republikës së Kosovës dhe Avokatin e Popullit, respektivisht. Kushtetuta nuk ka përcaktuar individët, siç është rasti në rrethanat e rastit konkret, si palë të autorizuar për të kontestuar kushtetutshmërinë e një ligji. Një mundësi e tillë, është e përcaktuar vetëm në rrethanat dhe nën kushtet e përcaktuara përmes paragrafit 8 të nenit 113 të Kushtetutës, dhe dispozitave përkatëse ligjore dhe të Rregullores së punës.

98. Gjykata rrjedhimisht thekson se parashtuesit e kërkesës si individ përjashtohen nga lista shteruese e palëve të autorizuar, të cilat kanë të drejtë në pajtim me Kushtetutën për të ngritur në Gjykatë çështjen e përputhshmërisë së ligjeve me Kushtetutën, duke përfshirë edhe vet LPP-në e kontestuar.
99. Gjykata rikujton se individët janë palë të autorizuar të ngrenë vetëm çështjet e shkëlqeve nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj. (Shih, në këtë kontekst, rastin e Gjykatës KI38/17, me parashtues *Meleq Ymeri*, Aktvendim për papranueshmëri, i 10 korrikut 2017).
100. Prandaj, Gjykata konstaton se në kontekstin e këtij pretendimi, parashtuesit e kërkesës nuk janë palë e autorizuar e cila mund të iniciojë vlerësimin e përputhshmërisë së LPP-së me Kushtetutën në mënyrë të drejtpërdrejtë në Gjykatë dhe rrjedhimisht, bazuar në paragrafin 1 dhe 7 të nenit 113 të Kushtetutës, nenin 47 të Ligjit, dhe nënparagrafin (a) të paragrafit 1 të rregullit 39 të Rregullores së punës, këto pretendime nuk janë të pranueshme për shqyrtim para Gjykatës.
101. Rrjedhimisht dhe në fund, Gjykata konstaton se pretendimet e parashtuesve të kërkesës përkitazi me (i) aplikimin dhe interpretimin qartazi të gabuar të ligjit, janë qartazi të pabazuara në baza kushtetuese dhe rrjedhimisht të papranueshme bazuar në paragrafin 1 dhe 7 të nenit 113 të Kushtetutës dhe paragrafin 2 të rregullit 39 të Rregullores së punës; (ii) refuzimin e përcaktimit të ekspertit dhe mungesës së arsytimit për këtë refuzim, si qartazi të pabazuara në baza kushtetuese dhe rrjedhimisht të papranueshme në pajtim me paragrafin 1 dhe 7 të nenit 113 të Kushtetutës dhe paragrafin 2 të rregullit 39 të Rregullores së punës; (iii) kundërligjshmërinë e Marrëveshjes, si të papranueshme si rezultat i mosshterimit të mjeteve juridike në kuptimin substancial në pajtim me paragrafin 1 dhe 7 të nenit 113 të Kushtetutës, paragrafin 2 të nenit 47 të Ligjit, dhe pikës (b) të paragrafit 1 të rregullit 39 të Rregullores së punës; dhe (iv) mospërputhshmërinë e LPP-së me Kushtetutën si të papranueshme sepse të njëjtat nuk janë ngritur nga një palë e autorizuar në pajtim me nënparagrafin 1 të paragrafit 2 të nenit 113 të Kushtetutës, nenit 47 të Ligjit dhe pikës (a) të paragrafit 1 të rregullit 39 të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, të nenit 47 të Ligjit dhe rregullave 39 (2); 39 (1) (a); dhe 39 (1) (b) të Rregullores së punës, më 22 korrik 2019, njëzëri:

VENDOS

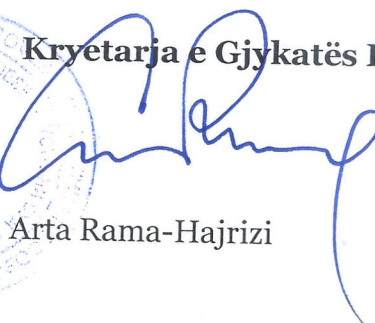
- I. T'I DEKLAROJË kërkesat e papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë Aktvendim palëve;
- III. TË PUBLIKOJË këtë Aktvendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- IV. Ky Aktvendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese

Gresa Caka-Nimani

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi